

PLAVI SVIJET INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE I ZAŠTITU MORA

OBRAZOVNI PROGRAM

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE ZA 2014. GODINU

Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora, Kaštel 24, HR-51551 Veli Lošinj, Hrvatska

adp@plavi-svijet.org

www.plavi-svijet.org

LOŠINJSKI EDUKACIJSKI CENTAR O MORU

Tijekom 2014. godine Lošinjski edukacijski centar o moru posjetilo je ukupno 9.239 osoba. Od ukupnog broja posjetitelja u protekloj godini, njih 3.907 bili su učenici i studenti koji su sudjelovali u predavanjima i radionicama o morskom okolišu, dok je individualnih posjetitelja bilo 5.332.

U ljetnim smo mjesecima, zbog velikog interesa korisnika uveli 2 sasvim nova edukacijska programa – „Ljetnu školicu biologije“ u suradnji s udrugom Bioteka iz Zagreba te „Malu školu o moru“ u suradnji s hotelskim poduzećem Jadranka d.d. Program Ljetne školice biologije bio je namijenjen djeci od 7 do 12g., a svi zainteresirani prolaznici imali su priliku proći zanimljiv i originalan program radionica u kojem se svako dijete moglo okušati u samostalnom izvođenju pokusa te tako se približiti radu pravih znanstvenika u laboratoriju. Ljetna školica biologije izazvala je veliki interes roditelja i djece te je sa svakom novom održanom radionicom rastao interes za sudjelovanjem u ovom programu. U konačnici, na žalost, nismo mogli primiti sve zainteresirane zbog ograničenog broja mjesta. Unatoč činjenici da je u učionici bilo mjesta za 12 polaznika, gotovo svakoga dana bilo ih je 15. Projekt „Mala škola o moru“ osmišljen je u suradnji s tvrtkom Jadranka koja je u sklopu animacijskog programa za djecu u hotelima ponudila ovaj 3-dnevni program Instituta Plavi svijet. Tijekom tri dana, s djecom se obrađuje 6 različitih tema iz područja biologije mora putem predavanja, radionica i praktičnih vježbi. Po završetku programa, svaki sudionik dobio je diplomu te komplet radnih bilježnica o moru tematski povezanih sa sadržajima „Male škole o moru“. Zbog velikog interesa i uspjeha koji su postigla ova 2 pilot-projekta, planiramo nastaviti s njihovom provedbom i u idućoj godini.

Kako bi što kvalitetnije obavljali zadaće zadane programom u ljetnim smo mjesecima sezonski zaposlili 2 studentice.

CENTAR ZA ZNANOST O MORU – PLANOVI I PRIPREMA

Tijekom 2014. godine intenzivno se radilo na pripremi studije izvodljivosti za Centar za znanost o moru u Malom Lošinj (Marine Science Centre – Lošinj). Pripreme za uspostavljanje Centra za znanost o moru značajno potpomaže Ministarstvo turizma RH. Ministarstvo je financijski podržalo razvoj idejnog rješenja Centra. Na temelju izrađenih nacрта, proglasili su ovaj projekt važnim za razvoj turizma i predložili ga za dobivanje tehničke pomoći za izradu financijske dokumentacije i pripremu dokumenata za osiguravanje financijske potpore. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, koje vodi projekt „Priprema budućih programskih dokumenata i pripadajuće zalihe projekata“ prihvatilo je prijedlog i trenutno dovršava pripremu projektne dokumentacije za prijavu na strukturne i kohezijske fondove EU. Institut Plavi svijet i Grad Mali Lošinj potpisali su sporazum o suradnji prilikom budućeg uspostavljanja Centra, pod uvjetom da EU odobri financiranje projekta.

Također, imali smo priliku prezentirati planove o budućem Centru za znanost o moru na prvoj Europskoj međuparlamentarnoj konferenciji o održivom turizmu koja je početkom rujna organizirana u Zagrebu i Malom Lošinj i na kojoj je sudjelovalo 120 sudionika iz 24 zemlje. Predstavnicima odbora nadležnih za turizam nacionalnih parlamenata zemalja EU, stručnjacima za turizam te diplomatima buduću Centar za znanost o moru predstavljen je kao jedan od oglednih primjera kako razvoj turizma može biti u funkciji zaštite okoliša putem niza edukativnih znanstvenih sadržaja koje će buduću Centar nuditi posjetiteljima. Nadamo se da će pripremna faza projekta završiti tijekom 2015. godine te da ćemo već u sljedećem izvješću, na kraju 2015. imati i konkretnije datume izgradnje novog centra.

OPORAVILIŠTE ZA MORSKE KORNJAČE

Oporavilište za morske kornjače je bilo otvoreno za posjetitelje od travnja do listopada 2014. godine, te smo različitim edukativnim aktivnostima i akcijama nastojali skrenuti pozornost ljudi na brigu o ovim fascinantnim životinjama. U lipnju smo prigodnim manifestacijom obilježili Svjetski dan morskih kornjača. U kolovozu smo ugostili novinarsku ekipu koja je snimala televizijski prilog o Oporavilištu za morske kornjače i projektu NETCET. U ljetnim mjesecima edukativni postav Oporavilišta za morske kornjače posjetilo preko 2.000 posjetitelja.

OBRAZOVNI PROGRAMI ZA ŠKOLSKE I VRTIČKE GRUPE

Početkom 2014. od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta dobili smo preporuku za sve edukativne sadržaje u ponudi Instituta Plavi svijet temeljenu na stručnom mišljenju Agencije za odgoj i obrazovanje (KLASA:602-01/14-01/0009, URBROJ: 561-07/13-14-2).

U različitim obrazovnim programima Instituta Plavi svijet tijekom 2014. godine ukupno je sudjelovalo 3.955 djece i mladih različitog uzrasta. Različita predavanja o dupinima i morskim stanovnicima odslušalo je 2.699 učenika, dok je u radionicama sudjelovalo njih 496. U sklopu suradnje s austrijskom organizacijom Planet Ocean, ukupno 712 austrijskih srednjoškolaca pogledalo je dokumentarni film o istraživanju dupina u LMEC-u, 28 učenika bilo je uključeno u Malu školu prirodoslovlja dok ih je još dvadesetak tijekom ljetnih mjeseci sudjelovalo u programima Ljetne škole biologije i Male škole o moru.

Očekivano, najveći broj grupa posjetio nas je u svibnju i lipnju, a u rujnu smo u suradnji s tvrtkom SPAR Hrvatska u sklopu projekta Stickermania u Zagrebu organizirali 7 predavanja za ukupno 750 učenika zagrebačkih osnovnih škola.

U 2014. godini u programu edukacije studenata za istraživanje morskog okoliša sudjelovalo je ukupno 11 studenata koji su tijekom 2014. godine obavili stručnu praksu u Institutu Plavi svijet.

Tijekom 2014. odvijala se i većina aktivnosti **Male škole prirodoslovlja**, vanškolske aktivnost za djecu s područja Grada Malog Lošinja. U sklopu Male škole prirodoslovlja djeluje nekoliko skupina djece s kojima radi edukacijski tim Instituta Plavi svijet kojemu se za potrebe ovog projekta kao vanjski suradnik pridružila i prof. Marinela Cukrov. U programu aktivno sudjeluje ukupno 28 polaznika u dobi od 6-11 godina, podijeljenih u dvije skupine. 17 polaznika u Malom Lošinjju i 11 u Velom Lošinjju. Također, u sklopu projekta ostvarena je i suradnja i partnerstvo s DV Cvrčak te su voditeljice programa u nekoliko navrata posjetile predškolske skupine u Malom Lošinjju te stariju vrtićku skupinu u Velom Lošinjju. Tijekom godine organizirani su i posjeti vrtićke djece Lošinjskom edukacijskom centru o moru i Oporavilištu za morske kornjače.

U sklopu Male škole prirodoslovlja organiziraju se redoviti tjedni sastanci s polaznicima, ali i povremene dodatne aktivnosti povodom obilježavanja značajnih datuma kao što su Dan voda, Dan morskih kornjača, Dan dupina i dr. te poludnevni i cjelodnevni izleti. Programom rada obuhvaćene su različite teme iz područja botanike, zoologije, ekologije i zaštite okoliša unutar kojih se pojedini sadržaji obrađuju putem radionica, predavanja, interaktivnih igara, terenske nastave i sl. Osim edukacije o zaštiti okoliša od najranije dobi, jedan od ciljeva je i promicanje načela održivog odnosa prema prirodi u lokalnoj zajednici i šire. Tako je primjerice, Dan voda, 22. ožujka, obilježen prigodnom javnom akcijom pod nazivom „Torba s porukom“ te izletom na Vransko jezero na otoku Cresu koje je izvor naše pitke vode. Dan planeta Zemlje obilježen je cjelodnevnim izletom u NP Brijuni u kojem su sudjelovali članovi svih sekcija, osim vrtićke. Tijekom izleta, učenici su uz stručno vodstvo edukatorice NP Brijuni sudjelovali u radionici Tragovima dinosaura. Osim najmlađih sugrađana u projekt nastojimo uključiti i njihove roditelje te smo u rujnu u suradnji s partnerom, DV Cvrčak, organizirali volontersku akciju uređenja unutarnjeg dvorišta za jasličku skupinu.

Sudjelovanjem u spomenutim aktivnostima korisnici su stekli nova znanja iz područja biologije, ekologije i zaštite okoliša te proširili svoj interes i brigu za prirodu. Na završnoj priredbi za roditelje, održanoj u Lošinjskom edukacijskom centru o moru 30. svibnja, okupljeni korisnici i njihovi roditelji iskazali su svoje veliko zadovoljstvo ostvarenim programom Male škole prirodoslovlja. Po završetku školske godine, tijekom ljetnih mjeseci većina korisnika projekta nastavila je sudjelovati u edukacijskim programima Instituta Plavi svijet te su se mnogi od njih uključili u aktivnosti oko obilježavanja Svjetskog dana morskih kornjača te tradicionalnog Dana dupina. Važno je naglasiti da se program Male škole prirodoslovlja odvija pod pokroviteljstvom Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te Grada Malog Lošinja.

Već spomenuti, Međunarodni Dan voda obilježili smo projektom „Torba s porukom“ koja se sastojala od oslikavanja platnenih torbi motivima ekoloških poruka o očuvanju voda, a održala se 21.03. u prostorima Gradske knjižnice i čitaonice u Malom Lošinjju kao javni događaj o kojem su izvijestili lokalni mediji. U radionici oslikavanja torbi

sudjelovalo je 25 mališana. Cilj je bio ukazati na štetnost uporabe plastičnih vrećica na okoliš, osobito na more, te potaknuti građane na uporabu platnenih torbi. Oslikane torbe ostale su izložene u knjižnici tijekom mjesec dana kako bi ih razgledao što veći broj posjetitelja knjižnice. Projekt je potom prijavljen na međunarodni natječaj „Med'olympiades“ mreže organizacija koje se bave odgojem i obrazovanjem za okoliš diljem Mediterana, gdje je osvojio prvu nagradu. Nagrada je voditeljicama Marineli Cukrovi i Jeleni Basta uručena u rujnu u Monacu na svečanosti u sklopu godišnjeg okupljanja članova Euro-mediteranske mreže (Reseau Euro-mediterraneen).

U suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta tijekom 2014. godine uspješno smo završili projekt „More spaja“ kojim smo zajedno s udrugom Plavi svijet Vis proveli čitav niz predavanja i radionica o moru i morskim stanovnicima za djecu s područja triju županija. Ukupno je u projekt bilo uključeno 768 učenika osnovnih škola i ustanova koje skrbe za obrazovanje djece s posebnim potrebama. U Primorsko-goranskoj županiji u projekt je bilo uključeno 23 skupine djece, u Splitsko-dalmatinskoj županiji su sudjelovale 24 skupine učenika osnovnih škola, a u Gradu Zagrebu projektom su bile obuhvaćene 3 skupine polaznika ustanova za obrazovanje osoba s posebnim potrebama i to Centra za odgoj i obrazovanje Dubrava i Centra za odgoj i obrazovanje Vinko Bek. Prvi ciklus radionica za djecu i mlade u okviru projekta „More spaja“ proveli smo u ožujku u Zagrebu gdje smo posjetili učenike Centra za odgoj i obrazovanje Dubrava i Centra za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ te organizirali predavanje i radionicu pod nazivom „Priča o moru“ kako bi im pokušali unijeti dašak mora u njihove ustanove. Tako smo našim novim prijateljima predstavili dupine, morske kornjače, zvjezdače, školjkaše, puževe i ostale morske stanovnike čije smo modele i ljuštore ponijeli sa sobom, kao i malo mora, pijeska, kamenčića i svega onog „morskog“ s čime se u Zagrebu nemaju prilike susresti. Reakcije su bile izvrsne, a oduševljena lica korisnika su nas motivirala za nastavak suradnje. U slijedećem ciklusu organizirane su radionice za djecu s kvarnerskih i srednje-dalmatinskih otoka (u nekoliko slučajeva i s vrlo malih otoka) te u konačnici za pojedine skupine učenika sa riječkog i splitskog područja. Sudjelovanje u predavanjima i radionicama iz projekta „More spaja“ pomoglo je učenicima da bolje shvate osnovne prirodne zakonitosti funkcioniranja morskog ekosustava kao i utjecaj čovjeka na more i moguće posljedice tog utjecaja.

Kako djeca iz ostalih naselja na otoku Lošinju te susjednih nastanjenih otočića ne bi bila izostavljena, u suradnji s **Oš Maria Martinolića** iz Malog Lošinja, zahvaljujući sredstvima Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta, Ministarstva regionalnog razvitka i europskih fondova te Grada Malog Lošinja proveli smo još jedan projekt namijenjen područnim školama lošinjskog arhipelaga pod nazivom **Živi svijet naših otoka**. Tako smo tijekom 2014. godine posjetili područne škole u **Velom Lošinju**, **Nerezinama** te na otocima **Iloviku**, **Susku** i **Unijama** gdje smo za učenike organizirali tematske integrirane dane učenja u prirodi o prirodi naših otoka putem predavanja, radionica i terenskog rada.

Kako bi još više približili naše obrazovne programe za koje smo dobili navedeni certifikat MZOS-a širem broju korisnika, u svibnju smo tiskali brošuru u kojoj su opisane radionice

i predavanja koja smo osmislili za školske i vrtićke grupe. Brošure su u lipnju poslana osnovnim školama diljem RH.

22. DAN DUPINA

Pod pokroviteljstvom Turističke zajednice Grada Malog Lošinja u utorak 1. srpnja 2014., po 22. put, za sve otočane i posjetitelje otoka Lošinja organizirali smo manifestaciju Dan dupina. Već tradicionalno, programom obilježavanja dominirale su aktivnosti za djecu. U jutarnjim satima započeli smo s događanjima ispred Oporavilišta za morske kornjače u Malom Lošnju, na Sunčanoj uvali gdje se okupilo pedesetak mališana vrtićkog i predškolskog uzrasta, a u ranim večernjim satima isti je program preslikan na trg ispred LMEC-a u Velom Lošnju gdje je u njemu sudjelovao još veći broj djece. Crtanje po pločniku kredama u boji, izrada kolaža sa sličicama morskih životinja, slikanje flomasterima i uljanim bojama te oslikavanje figurica morskih životinja od terakote. Likovne aktivnosti dominirale su prostorom. Također, okupljeni mališani sudjelovali su u nagradnim igrama od kojih je dakako najveći interes vladao za sudjelovanje u tradicionalnoj igri „Potraga za skrivenim blagom“. U igri je ove godine sudjelovalo oko stotinjak djece školskog uzrasta podijeljenih u 7 timova. Morali su ispuniti 8 zadataka: bilo je tu natjecanja u pogađanju skrivenih morskih pojmova u igri vješala, traženju figurica morskih kornjača, preskakanju vijače, prepoznavanju vrsta morskih riba, spajanju parova morskih sisavaca, izrezivanju sličica dupina, morske kornjača i morskog psa, pamćenju pročitanih morskih pojmova te prepoznavanju dupina prema leđnim perajama. Nakon igre, sudionici su mogli uživati u radionici pričanja priča i “Pričama iz morske pjene” koje je za njih osmislila udruga Pričam ti priču iz Pule. Istovremeno se u uvali Rovenska u Velom Lošnju, održavala divlja vaterpolo liga „Dan dupina“ za sve zainteresirane sudionike. U večernjim satima, nakon svečanog proglašenja pobjednika i svečanog uručjenja nagrada natjecateljima “Potrage za skrivenim blagom”, uslijedilo je predavanje o dupinima na otvorenom koje je odslušalo stotinjak zainteresiranih posjetitelja 22. Dana dupina.

AKVAMARIN

Kraj godine obilježila je priprema, izdavanje i slanje novog broja Akvamarina, časopisa za usvajatelje dupina i članove udruge koji je dostupan na našoj web stranici http://www.plavi-svijet.org/media/files/Akvamarin_2014_HR_web.pdf.